

GAZETA TRANSILVANIEI

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe un an 24 cor.; pe 1/2 an 12 cor.; pe 3 luni 6 cor., pentru România și streindatate pe un an 40 lei; pe 1/2 an 20 lei.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

Apare seara, în fiecare zi de lucru.

Redacția și administrația: Strada Prundului Nr. 15.

Inseratele se primesc la administrație. Prețul după tarif și învolat. Manuscrisele nu se înapoiază. TELEFON Nr. 226.

Activitate eroică.

Zi de zi citim în gazete despre eroismul soldaților noștri din front, despre suferințele și încordarea supraomenească ce-i însoțește în mod necesar în luptele cumplite ce s'au deslășuit de doi ani. O lume întreagă, o lume nouă formează milioanele ostașilor în noile lor cetăți de șanturi și vizunii, o lume așa de deosebită de cea de-acasă, de cea cunoscută înainte de războiu. Din povestirile celor ce vin de pe front, din corespondențele ziaristilor plecați cu trupele, din articole scrise în ziare de oameni de specialitate, începem să cunoaștem tot mai bine această lume nouă, această viață nouă. Ne putem da seama tot mai bine ce înseamnă să fi azi apărător al țării, și publicul cetitor, rămas acasă, urmărește cu deosebită dragoste și cu tot mai multă pricere peripețiile din care se compune viața celor duși de doi ani încheiați.

Cu partea cea mai bună, cea mai aleasă din atențiunea și interesarea sa publicul cetitor de-acasă urmărește desfășurarea evenimentelor de pe câmpurile de luptă și viața celor cari produc aceste evenimente.

Cu o altă parte a interesării sale publicul cetitor onorează munca celor rămași acasă, a slujbașilor indispensabili pentru susținerea și funcționarea mașinării statului, onorează activitatea acelora ce se străduiesc să saneze ranele pricinuite de războiu, și nu arare ori această interesare e concentrată asupra acelora, cari cu activitatea lor au urmărit o îmbogățire rapidă.

Nu avem decât cuvinte de aprobare pentru deosebitele feluri de interesare pe care le nutrește publicul cetitor, populația rămasă acasă. Căci nu ar fi semn de putere și de viață dacă nu ne ar păsă de ceace se întâmplă pe fronturile de luptă sau acasă.

Ne mirăm însă că una dintre activitățile cele mai eroice cari caracterizează războiul mondial a fost aproape trecută cu vederea. Sunt regimente întregi, multe regimente, cei cari desvoaltă această activitate eroică, fără să

citim decât foarte rar câte ceva despre eroismul lor. E vorba de medicii cari slujesc în cadrele puterii armate -- de-acasă și de pe front.

Ori care slujbaș public de azi se plânge că nu mai răzbește cu munca. Fiind redus numărul lor și înmulțindu-se munca din cauza războiului, e de sine înțeles că plângerile lor nu-s lipsite de fundament. Dar ni se pare că dela începutul războiului munca nici unui slujbaș nu s'a potențat în așa măsură ca munca doctorilor.

N'a trecut doar o săptămână dela izbucnirea războiului și trenurile cu răniți au început să curgă pentru medicii rămași acasă, prin spitale — cei duși cu trupele au dat ochi cu cei răniți încă în ziua cea dintâi. Și de-atunci până azi munca lor curge tot mai înfrigorată, fără întrerupere, am putea spune: ziua-noaptea. O muncă ce se ridică prin calitățile ce trebuie să aibă peste ori care alta, căci pretinde știință, concentrare, îndelungă răbdare, milă și iubire, sănătate de fer și inimă de aur.

Dacă țărilor în luptă le-a reușit să trimită a doua, a treia oară pe front aceiași soldați, fiind mereu compacte rândurile luptătorilor, în mare măsură medicilor au să le mulțumească. Dacă s'a pus dela început și se pun mereu stavili grele de trecut epidemiilor de cari tremura lumea întreagă la începutul războiului, și dacă până azi în nici un stat — afară de Serbia, care a fost prea săracă în doctori — n'a grăsat în măsură mare vr' o astfel de plagă, omenimea întreagă trebuie să le fie doctorilor recunoșcătoare în cea mai mare măsură. Dacă s'au îmbunătățit într'un grad așa de înalt mijloacele igienice și sanitare, dacă se iau măsuri atât de aspre în potruva flagelelor pe cari le-ar putea aduce în sinul familiilor soldații din front, este tot meritul acestor eroi ai științei și ai misiunii lor. Dacă n'avem mai mulți schilavi, mai mulți morți, ori bolnavi pe toată viața tot științei medicale avem să-i mulțumim și slugitorilor ei desinteresați.

Cum vom putea însă înșira toate binefacerile acele pe cari doctorii le-au adus sufletelor celor răniți? Cine le-a picurat mai întâi nădejdea în suflet spunându-le o

vorbă de încurajare? Cine i-a mângâiat întâia oară și a suta oară? Cine le-a alinat mai întâi suferințele? Cine tractează cu aceeași dragoste pe rănitul de azi ca și pe cel dela începutul războiului, pe cel care-i de-o jumătate de an în spital ca și pe cel ce a sosit azi?

Nu este om între noi care să cunoască cel puțin unul dintre acești eroi ai muncii desinteresate, ai misiunii lor. Pe stradă abea-i poți vedea odată de două ori în zi, mergând sau venind dela spital. Vecinic grăbiți și vecinic cu fruntea plină de gânduri. Sunt mulți între ei cari muncesc neînchipuit de mult în fie care zi. Mulți au slăbit, au devenit nervoși, dar vremea de-acum nu-i pentru a li se da concedii.

Dar încă de vom iua în socotină munca celor duși cu trupele! Condițiile între cari trebuie să-și implinească slujba lor înalt umanitară nici nu se pot asemăna cu cele de-acasă! Și pe lângă asta câte primejdii îi pasc și pe ei, câți nu se mai întorc niciodată în laboratorul lor de-acasă...

Ei muncesc întins, muncesc în liniște, muncesc fără să aștepte lauda cuiva, fără să se plângă de enorma povară și responsabilitate ce apasă pe umerii lor. Cu toții bărbați de știință, oameni culți pe sub ochii cărora au trecut toate grozăviile războiului, conștii de misiunea lor înaltă, compătîmind din inimă biata omenime înșngerată. Cearcă să ajute cu toată puterea științii lor, învață și muncesc tăcuți, streini de lume și negândindu-se la recunoștința nimănu. Cine știe ce-i în sufletul lor, în inima celor cari au pipăit toate ranele grozavului războiu! Trebuie să credem însă, că ei au rămas mereu optimiști, convinși de puterea culturii și a evoluției vieții omeniești, altfel de unde și-ar lua puterea necesară acestei activități eroice?

Mărire și cinste acestor eroi nelăudați de nime, cinste și recunoștință muncii lor eroice!

Maj. Sa Monariul a primit ieri în audiență pe cancelarul Bethmann și pe secretarul de stat Jagow.

Cum s'a născut statul? Care e rostul lui actual, și care e idealul lui?

de M. Străjanu.

Dreptatea eternă.

În afară și mai pre sus de dreptatea omenească și vremelnică, întemeiată pe legile pozitive ale statului, atât pentru singuratici cât și pentru popoare există și o dreptate eternă, care cărmuiește lumea și care e neatârnată de așezămintele omenești, nesupusă întâmplării, rătăcirii și înșelăciunii, ci e sigură, inflexibilă și neînvinsă. Această dreptate, în cât privește pe indivizi, nu are trebuință de timp pentru a se împlini, ea nu are un termen în viitor, în care fapta rea să fie răsplătită prin reaua ei urmare, prin suferința meritată a făptuitorului. Păcatul sau crima și pedeapsa aci sunt strâns unite, așa încât amândouă sunt una, cel ce face crima și cel ce suferă pedeapsa fiind una și aceeași ființă în doi indivizi.

Dreptatea eternă își are temelul în idealitatea de fond a ființei celui ce suferă și a celui ce face răul. Pentru că toate ființele viețuitoare, ca și întreaga natură, sunt manifestarea și oglindirea aceleiași puteri fără început și fără sfârșit, care se numește voința de a trăi. Toate fenomenele, bune sau rele, frumoase sau urâte, suferința și moartea, ca și nașterea și plăcerea sunt rezultatul aceleiași voințe, care se întrepruză în fiecare individ și se manifestă în fiecare faptă și în fiecare fenomen. Și Schopenhauer adaugă: dacă durerea lumii s'ar putea pune în discuție unei cumpene, și vina ei în celalalt, s'ar vedea că ele sunt egale, și că lumea este înșasi judecata de pe urmă.

O dreptate veșnică există în adevăr, însă nu în înțelesul pesimist, care i-l dă autorul acestei doctrine, și care pare că ar esclude perfectibilitatea omeniei și înălțarea către idealul ei, de și o admite și o recunoaște la sfârșitul operei sale. Dreptatea de veci este un adevăr metafizic sau religios, care nu poate fi înțeles de cât de aceea, cari se pot ridica mai presus de modul de vedere al egoismului de care e condus animalul și omul de rând. Și acest adevăr devine și mai misterios și mai greu de înțeles în teoria aprioristică a lui Schopenhauer despre timp și spațiu. El există însă ca o tainică presimțire în inima fiecărui om; pentru cei rai în simțământul monstru de conștiință în urma săvârșirii unei crime, pentru cei buni de o parte în simțământul milei pentru cel nedreptățit, de alta în mulțămirea de a vedea pe criminal osândit a suferi aceeași durere, care a pricinuit o altuia. Uneori acest simțământ este așa de puternic, în cât sgduie până în adâncul sufletului pe martorul unei schingiuiri sau unui omor; și, deși după legăturile din afară ale vieții el e cu totul străin atât de autorul cât și de victima crimei, nu se l'niștește până când nu o vede

răsbunată. Răsbunarea pentru el devine un scop, căruia e în stare a-și jertfi viața. Ani întregi urmărește pe autorul fărâdelegii, până când îl ucide, și apoi se predă singur judecării și moare de bună voie; probă că al acum socotea viața sa numai ca un mijloc al răsbunării.

„Mi-se pare, — zice Schopenhauer despre acest rar fenomen sufletesc, — că indignarea, care împinge pe un asemenea om așa departe peste marginele iubirii de sine, răsare din cea mai adâncă conștiință, că întreagă voința de a trăi, care se manifestă în toate ființele și în toate timpurile, este el însuși; că prin urmare cel mai depărtat viitor este al său, întocmai ca și timpul de față, și nu-i poate fi indiferent. De aceea dorește, ca în generațiile ce vor urma și vor înfășa în viitor ființa sa, să nu se mai ivească asemenea monștri, și voește să înspăimânte pe ori ce viitor criminal prin exemplul unei răsbunări, dela care nimic nu oprește pe răsbunător, de vreme ce frica de moarte dispore pentru el. Voința de a trăi, de și afirmându-se încă, nu mai e legată aici de un singur individ, ci îmbrățișază tipul umanității, pe care vrea s'o știe curată de asemenea monstruosități revoltătoare. Este o trăsătură rară de caracter, plină de însemnătate sublimă chiar, prin care un om se jertfește, voință a se face brațul dreptății eterne, a cărei ființă nu o cunoaște, dar o simte în sufletul său.”

Adevărul despre unitatea și identitatea voinței de a trăi în toți oamenii, pe care se întemeiază dreptatea de veci, se află exprimată în religionea creștină prin învățătura, că toți oamenii sunt frați între sine și fii aceluiași părinte; și, deci, fiecare trebuie să iubească pe toți oamenii ca pe sine însuși. Filosofia și religiunile Indiei dau acestui adevăr o espruniune mai adâncă, întinzându-l asupra tuturor ființelor viețuitoare și asupra întregii naturi, de acord în aceasta cu științele pozitive din zilele noastre. Și răspândirea literaturii indiene, în Apus prin cuceririle Englezilor, mai ales traducerea Vedelor și Upanișadelor, în cari se cuprind înțeleptele învățături ale părinților neamului omenesc, au produs o adevărată revoluțiune intelectuală.

Același adevăr se găsește spus, în mod indirect, exoteric pentru popor, în mitul metempsichosei. După această credință tradițională despre migrațiunea sufletelor, toate chinurile și durerile, cari le-a pricinuit cineva altor ființe viețuitoare, are să le suferă el însuși după moarte, în alte ființe, în cari va trece sufletul lui; așa că cine a ucis un animal, are să se nască odată sus forma unui asemenea animal și să suferă aceeași moarte. O viață pătată de păcate și crime trage după sine trecerea în ființe inferioare, în femei, în paria, în leproși, în crocodili, și în tot felul de

*) Die Welt als Will'e, I, 423 - 424 edit. III.

Scrisori din Karlsbad.

I.

Domnule Redactor!

Am călătorit dela Braşov până la Karlsbad, respectabila distanță de 1488 km, fără ca trenurile noastre să fi avut vre-o întârziere cât de mică și fără ca să fi întâmpinat vre-un inconvenient supărător.

Relevez și subliniez acest caz de *călătorie normală și punctuală* pentru că, raportându-l la alte observații ale mele, văd în el o mică dar caracteristică dovadă pentru două lucruri mari.

Unul este faptul incontestabil, că, deși grozavul război, care se pare a fi fără sfârșit, n'a încetat încă, ba dimpotrivă, se continuă pe mai multe fronturi ca la început și cu o încordare și mai mare a forțelor noastre armate: totuși viața publică și particulară din interiorul patriei și ai monarhiei noastre a revenit, chiar și sub durată lui în cele mai multe manifestări ale ei, la un curs regulat și se desfășură în toată ordinea. În al doilea rând vine faptul, tot așa de evident, că, întreaga noastră viață, a popoarelor și a particularilor din această monarhie, a intrat și se află în un jarg și adânc proces de *trecere* — dela

vechile stări și raporturi, în cari trăiam când a izbucnit acest război, cu adevărat mondial și fără pereche în istoria universală de până acuma, — și de acomodare la noile stări și raporturi pe cari ni le crează și ni le impune tot el, războiul, cu o grandioasă putere elementară pentru timpul când el va fi terminat!

Simțim și știm doar cu toții, neamuri întregi și particulari singuratici, ba vedem chiar cu proprii noștri ochi, cum acest război distruge, desființează și schimbă, rând pe rând, cele mai multe temelii dimpreună cu toate condițiile esențiale ale vechei noastre vieții și cum — voinăd parecă anume să ne demonstreze cu o crudă evidență că el este, întrun adevăr, „tata tuturor lucrurilor.” — ne pune alte temelii și ne crează alte condiții pentru o nouă viață!

Am da prin urmare o foarte regretabilă dovadă că n'avem nici un simț de realitate și că nu putem înțelege aceste radicale și universale prefaceri și ne-am face vinovați de o gravă și condamnabilă neglijență: dacă n'am lua act de ele; dacă nu le-am observa și studia acolo și atunci, unde și când se manifestă ele în mod intuitiv și plastic; dacă, în consecință, nu ne-am acomoda și noi fără întârziere păgubitoare și *îndeosebi dacă n'am poru, pe toate terenele și în timp util,*

toate acțiunile necesare pentru o regenerare, primenire și reorganizare corespunzătoare trebuințelor noastre sociale!

Aici, în Karlsbad, sunt și se petrec multe lucruri cari atrag atențiunea omului asupra unor stări și împrejurări, pe cari acasă sau le scăpăm din vedere sau nu le dăm atențiunea cuvenită!

**

În Viena ne-am oprit o zi. Voiam să văd pe unii dintre vechii, devotații și generoșii amici ai vechiului și mult cercatului nostru ziar, precum sunt d. e. domni: Dr. Sterie Ciurcu, Dr. Lazar Popovici, Dr. A. Vaida-Voevod și alții. Fiind timpul prea scurt n'am putut întâlni însă decât pe d-l Dr. Vaida și de d-l Ion Clopoșel, apreciatul nostru colaborator.

Au trecut vre-o 2 1/2 ani de când nu ne-am mai văzut cu d-l Dr. Vaida distinsul nostru amic, care a contribuit, după cum se știe, cu atâta însuflețire și așa de mult la pornirea acțiunii pentru salvarea și reorganizarea acestui ziar și la a căruia devotată și valoroasă conlucrare noi, ceice conducem și scoatem azi „Gazeta Transilvaniei”, n'am renunțat și nu vrem să renunțăm nici azi!

Se știe, după cum a anunțat plină de sinceră îngrijorare și „Gazeta Tran-

silvaniei” că peste d-l Dr. Vaida a dat astă-iană un morb greu și primejdios, din care l-a scăpat însă o operație pe cât de măiestră totată de norocoasă, spre binele familiei și al neamului său. Astfel am plăcerea de a vă putea spune din intuiție proprie, că acest bun și devotat amic al nostru este azi deplin reînșănătoșat fără nici o urmă nici asupra fizicului său viguros și nici a psihicului său treaz și plin de adevărat humor.

În aceeași zi, după ameazi, având un timp admirabil, cum Viena nu mai avuse, dupăcum ni se spunea, de multă vreme, am vizitat, dimpreună cu nevestele și cu d-l Clopoșel, expoziția de război „Kriegsausstellung”, a căreia aranjare era aproape terminată în „Prater” pe acel loc, unde era, mulți ani deardândul, cunoscutul „Venedig in Wien” dealtădată!

Cum nu ne văzusem de atâta vreme cu prietinel Vaida, ne puneam așa de multe întrebări și trebuia să ne dăm totatătea răspunsuri încât, vă spun sincer, din expoziție foarte puțin am văzut. Treaba aceasta am lăsat-o amândoi mai mult în grija soțiilor noastre conduse de d-l Clopoșel. Eu nu-mi aduc aminte mai lămurit de nimic de altceva, afară de tronul *nefericitului rege Petru al Sârbiei*, despre care se zicea că l'ar fi avut și îl ocupa când

mergea la ședințele festive ale scupcienei sârbesti; și afară de *admirabilele tranșee*, se înțelege numai de expoziție adecă de salon.

Despre tronul sârbesc nu vă pot scrie nimic. *Tranșeele* însă, având o lungime respectabilă, cu tot felul de cotituri și cârnituri și o adâncime de 2—3 uneori chiar și de 4 metri, în care se află, la anumite distanțe, câte o cameră de durmit, cu pat și icoană sfântă, ori câte-un altar de rugăciune, luminate toate cu lumină electrică, sunt foarte interesante, și își dau, așa cred, toată senzația tranșeelor reale depe fronturile de luptă, gândite însă cu mult mai rele și mai incoade. M'am oprit de mai multe ori la *periscopul*, despre care am c'it că se aplică cu mult folos la submarine și pe care l-am putut vedea acuma, din intuiție proprie, aplicat în multe locuri și la tranșee. Ai o senzație cu totul nouă când poți vedea, foarte bine, din o adâncime de 3—4 metri sau și mai mare, oamenii și lucrurile dimpreună cu toată împrejurimea dela suprafață, fără ca tu să fii văzut.

**

Lucrul asupra căruia țineam să mă orientez îndată după sosirea la Karlsbad era *frecvența* din acest an a acestor stațiuni balneare cu adevărat mondiale, pe cari le cercetasem prima

animale, după felul și mărimea păcatelor; și atunci cei răi au să îndure aceleași grozavii și dureri, cari le-au făcut ei altora în viață. Iar ca răsplătă pentru faptele bune, această doctrină promite renașterea în ființe mai bune, sub forme mai nobile, ca bramanii, ca înțelepții, ca sfinți. Și ca cea mai înaltă răsplătă a celor mai mari virtuți și a unei depline rezignații, mitul promite lipsa ori cărei renașteri în această lume de suferință; sau, după expresiunea budhiștilor, trecerea în Nirvana, în această stare fericită, în care există deplină libertate, și în care nu există patru lucruri: naștere, bătrânețe, boală și moarte, cele patru rele de căpetenie după această religie.

Mitul zeiței Nemesis este simbolul aceleiași idei a dreptății eterne, menită a păzi și a asigura echilibrul ordinii morale a lumii. Nemesis este un simbol mai potrivit cu caracterul vigoros și plin de viață al Grecilor și al Romanilor, și mai ușor de înțeles; însă în același timp arată o mai puțină pătrundere în taina intimei legături dintre om și semenii săi și cu natura.

Din spiritul și chiar din cuvintele acestei teorii se înțelege, că ea se rapoartă nu numai la indivizi, ci și la state și popoare întregi. Da, există și pentru ele o Nemesis. Pentru că valoarea morală a unui popor sau a unui stat atâră dela valoarea morală a majorității membrilor săi, și cu deosebire a clasei conducătoare. Și când într'un stat a ajuns să predomină spiritul nedreptății, cu care de regulă este împreună cruzimea, răutatea, violența, și toate relele care isvoresc dintr'un egoism desfrănat, animalic, cari turbură echilibrul sufletesc al unui popor, ca și al unui individ, atunci acel stat e menit pieririi. Într'un individ pedeapsa păcatului sau a crimei urmează îndată după săvârșirea faptei; pentru că afară de împrejurarea că un criminal, care a furat sau a ucis, trăiește în mijlocul societății asemenea unui animal sălbatic, care vede în jurul său numai dușmani, el poartă în sine însuși pe cel mai înfricoșat judecător, glasul conștiinței sale, care uneori îl devine atât de insuportabil, încât se predă singur autorității, a cărei pedeapsă, ori cât de grea, i se pare mai ușoară decât muștrarea de cuget.

Pentru un popor, efectul disarmoniei morale produse de nedreptățile și cruzimile săvârșite are trebuință de oarecare timp pentru a se împlini; dar se împlinește cu siguranță și inevitabil. Istoria ne este martoră.

Cel mai mare popor al vechimei, Romanii, cât timp a fost condus de spiritul bunei orădueli și al dreptății, a ajuns guvernatorului lumii și a rămas până astăzi măestrul popoarelor în știința dreptății, lăsată moștenire generațiilor viitoare. Când însă simplitatea și curățenia moravurilor a fost înlocuită prin lăcomie și pofta de avere, prin lux și desfrâu, atunci a început epoca decadenței; și acest mare imperiu a mers cu atât mai repede spre ruină, cu cât cuprindea în marea sa întindere mai multe semănții streine, pe cari nu le mai putea asimila ca în vremile cele bune, când dreptatea dicta legile și ordinea sale, și când chemarea lui era de a umili pe cei nedrepți și truși și de a cruța pe cei mici.

Mărimea unui stat îi este dar cu atât mai fatală, când temelile sale au început a se putezi. Și temelia statei este dreptatea, cum zicea marele rege al Ungariei, Matia Corvin.

Și din contră, micimea unui stat nu este un motiv, care să-l osândească a fi absorbit în contra voinței lui, de alte state mari, cum susțin astăzi

dată în 1913 adecă înainte de războiu. Scumpetea condițiilor de traiu (cuartir și alimentație) atâră foarte mult dela frecvența, respective concurența mai mare sau mai mică a oaspeților.

În această privință mi-am însemnat din listele oficiale următoarele date: Cea mai mare frecvență au avut-o băile de aici, în întreaga lor existență de până acum, la 1911, când au fost cercetate, peste anul întreg, de 53.641 partide, cari constau cu totul din 70.935 de persoane!

Marea scumpete a traiului, care s'a început cu 1912 și îndeosebi cu izbucnirea războiului în 1914, au influențat cercetarea acestor băi astfel: în 1912: 51.602 partide cu 68.269 persoane; în 1913: 49.873 par. cu 65.600 pers.; în 1914: 33.821 par. cu 51.383 pers. iar în 1915: 17.080 par. cu numai 21.970 persoane. În 1916 însă au venit deja numai până la 7 August 18.869 partide cu persoane al cărora număr încă nu este constatat, dar care întrec și acum numărul din anul trecut și care se va mai urca încă mult până la Ianuarie 1917.

Despre alte lucruri, de interes instructiv și pentru noi, îmi rezerv să vă scriu cu proximal prilej.

Karlsbad, la 8 August 1916.

Dr. Nicolae Vecerde.

unii sumeți învățați, pe temeiul că state mici nu sunt destul de tari pentru a se apăra în contra celor mari. Istoria, și cea veche și cea mai nouă, ne dă și în această privință dovezi strălucite de triumful dreptății, când un stat mic e silit a-și apăra existența și onoarea în contra unui stat mare. Odiñoară, regele Persiei venise cu nenumărate oștiri, adunate din larga sa împărăție, ca să cucerască micile state ale Greciei. Dar a trebuit să se întoarcă în Asia prin o fugă rușinoasă. Salamina, Maraton, Termopile, răsună și astăzi de luptele glorioase ale vitejilor eleni.

Astăzi...

Operațiunile militare germane.

Buletinul oficial pe ziua de 11 August
Câmpul de operațiuni dela vest.

La vest dela Somme au atacat sporadic dar înzadar, Englezii colorați și albi. Tot așa un asalt deseori repetat al trupelor franceze imediat la nord dela râu, a eșuat față în față cu rezistența vitejească a unor părți de trupe de rezervă din Saxonia.

La ost și sud-ost.

Frontul mareșalului Hindenburg: Intre lacul Wissnew și Smorgon, precum și în regiunea la nord-ost dela Krewo au fost ușor respinse numeroase atacuri slabe rusești. Pe frontul dela Stochod, după înfrângerile din zilele ultime dușmanul s-a restrâns în general la o activitate vie de artilerie. Atacurile parțiale ce le-a încercat la vest dela lacul Nobel, la Lubessow și la sud dela Saretsche nu i-au succes. Luptele introduse la sud dela Zalosce au luat estensiuni mai mari. Un atac rusesc care deocamdată a câștigat teren între Biadloglowy și Horodisce, a fost oprit printr'un contra-atac german. Atacuri puternice ale dușmanului în regiunea dela Troscianiec au fost sângeros respinse. Incercările dușmanului de a câștiga avantajii pe Siret, la sud-ost dela Horodisce, au eșuat toate.

Frontul arhiducelui Carol: La sud-vest dela Monasterziska, precum și în colțul dintre Nistru și râul Bistrița au atacat forțe puternice rusești. Față cu preponderanța dușmanului, vitejii noștri apărători au trebuit să cedeze în unele locuri. Contra-atacurile însă au prins din nou asaltul dușman și au oprit lupta. Gruparea din nou care fusese ordonată și era în curs, a trupelor aliate, pentru a se acomoda detașărilor forțelor rusești, continuă. În Carpați dușmanul s-a nuzuit înzadar, la ost dela Zabie, de a ne lipsi de avantajiiile câștigate.

Câmpul de operațiuni din Balcani.

La sud dela lacul Doiran dușmanul a întreprins cu detașamente slabe atacuri aparente izolate, cari au fost respinse prin focul nostru fără a se da o luptă serioasă.

Răspunsul Maj. Sale la telegrama omagială a congresului. La telegrama omagială, trimisă Maiestății Sale Monarhului din partea congresului național-bisericesc, a sosit prin guvernul țării răspunsul următor:

Ilustrității Sale, Episcopului Ioan I. Papp, president al congresului în Sibiu.

Majestatea Sa imperială și apostolică regală a primit cu vie satisfacție omagiile congresului bisericeii greco-orientale române, și aducându-și aminte de credința plină de jertfire de sine față de Rege și patrie, pe care o manifestă Românii din Ungaria, împreună cu ceilalți fii ai patriei, în încercările grele ale actualului războiu, a binevoit a trimite preagrațios mulțămită cordială congresului pentru exprimarea neclintitei alipiri. Totodată Maiestatea Sa împloră binecuvântarea lui Dumnezeu asupra lucrărilor congresului.

La ordin preînalt viu a vă încunoștiința despre aceasta pe Ilustritatea Voastră, în legătură cu telegrama mea din 1 August a c. dată sub n-rul 2556, spre luare la cunoștiință și comunicare cu congresul.

Tisza.

Catastrofa dela București.

Ziarele bucureștene anunță încă următoarele despre catastrofa ce a avut loc la pulberăria dela Ducești:

În jurul spitalelor în cari zac răniții dar mai cu seamă morga, unde sunt espuse jertfele catastrofei, sunt înconjurare de mase mari de lume.

În fața morgei se petrec scene atât de dureroase, încât e imposibil a-le descrie. În spitale au murit eri la fiecare jumătate de oră câte 2—3 răniți. Până acum sunt cu totul 118 morți. Regina, însoțită de două dame dela curte, a vizitat Joi toate spitalele unde se aflau jertfe ale groazniciei catastrofe. Jertfele exploziei au fost înmormântate Vineri dimineața la 8 oare în prezența regelui, a reginei și a moștenitorului de tron. Director al fabricii a fost numit colonelul de artilerie Vasilescu.

Comunicatul Höfer.

Buletinul oficial pe ziua de 11 August
În nordul monarhiei.

Frontul mareșalului, arhiducele Carol: Trupele noastre din Carpați au respins din nou spre sud de Zabie atacuri puternice rusești. Spre nord-ost dela Stanislaw și sud-vest dela Monasterzyska dușmanul a atacat din nou cu puteri superioare; el a obținut, cei drept, câteva succese locale, dar, după o luptă crâncenă, a fost în fine oprit. Trupele noastre, cari se află în acest sector, se află în drum spre a ajunge locurile, cari li s'au designat în urma detașărilor de trupe efectuate de dușman. Rușii au ocupat orașele Delatyn și Tysmenica. Stanislaw a fost deasemenea evacuat de noi, fără luptă.

Frontul general-feldmareșalului Hindenburg: Spre sud-vest de Zalosce atacuri în massă rusești au fost respinse prin contra-atacuri, tot astfel dușmanul a fost respins sângeros la Troscianiec. La cotitura râului Stochod dela Kassovka un detașament austriac a luat o poziție înaintată dușmană. La trupele generalului Fath încercări noi de trecere ale dușmanului au fost înăbușite de focul nostru de artilerie.

La granițele italiene.

Pe frontul litoral Italiei și-au reînnoit eforturile în contra sectorului Plava atacând noile noastre poziții spre ost de Görz cu puteri însemnate. Toate aceste atacuri au fost respinse. Tot astfel au eșuat câteva eșiri dușmane în Dolomiți.

Câmpul de operațiuni din Balcani.

La Vojusa inferioară au avut loc mici ciocniri. Dealtfel nimic deosebit.

Generalul de divizie Höfer, locțiitorul șefului de stat major.

Evenimente pe mare.

Budapesta 11 August. În noaptea spre 11 August escadrelle noastre aeriene de marină au reînnoit atacurile lor asupra Veneției. S'au aruncat bombe numeroase asupra arsenalului, fortificațiilor și forturilor esterne. Cu toată ploaia torențială s'au putu constata efecte bune și incendii în arsenal și în stabilimentele căilor ferate. Aerodromul dela Compolto a fost nimerit în plin; s'au mai aruncat cu succes bombe asupra bateriilor din Grado și dela gura râului Isonzo. Cu tot timpul nefavorabil și cu tot focul vehement de apărare toate avioanele noastre s'au reîntors neatins.

Comandantul flotei.

Din viața societății academice „Petru Major“.

— Un capitol. —

Unele din cele mai frumoase amintiri ale vieții mele de student sunt fără îndoială cele ce le-am dela societatea „Petru Major“. Cred de interes pentru cel ce va voi — într'un timp poate încă foarte depărtat — să scrie toate frământările studenției române, precum și pentru întreaga obște românească le cred zic de înălțătoare unele momente, ce s-au petrecut în anul școlastic trecut, de aceea aștern pe hârtie — așa în fuga condeiului — câteva din aceste momente atât de bogate — dacă nu în o activitate absolut prețioasă ca valoare dar la tot cazul apreciabilă — pentru însuflețirea atât de mare cu care s-a lucrat și pentru stăruința constantă cu care au lucrat membrii ei.

*

Restabilită încă anul trecut — sub prezidiul studentului în tehnică A. Crăciun și a înaintășului A. Lupeanu — bună înțelegerea și armonia despre care se știe că a lipsit de multe ori din mijlocul acestei societăți, ea s-a păstrat la maximum posibil în anul școlastic 1915—16.

Prezidentul dl Josif Victor Vlad arhitect cu fineța și dragostea atât de pronunțată pentru prosperarea societății a știut conduce cu atâta prudență și tact societatea. A știut aduna în juru-i toate forțele destul de marcante nu numai ca însuflețire, dar și ca dragoste de activitate și talent. Insuși ne-a dat lucrări serioase și adânci din domeniul cunoștiințelor dsale — alegând ceea ce era mai potrivit cu sufletul românesc și deci cu sufletul nostru, și s-a știut interes de tot ce nu era din domeniul dsale însuflețind și îndemnând la activitate pe toți membrii societății. Sub o astfel de conducere s-au scris și cetit multe studii interesante s-a declarat, s'a zis cu orchestra și s-a cântat cu vocea — în ședințele literare ce s-au continuat aproape în fiecare Duminecă dela începutul anului până la sfârșitul lui. — Au cetit studii și au ținut conferințe studenții Damaschin Ioanoviciu, Emil Buia, Vasile Ilea, subscrisul, Andreiu Crăciun, Ioan Moșoiu și a declarat cu mult simț Augustin Cosma vicepreședintele societății. — Nu pot vorbi mai pe larg acum despre toate lucrările și conferințele cetite, vreau însă să relievez de astă dată cu deosebire activitatea a doi membri, unul ordinar și celălalt extraordinar, a studentului în filozofie: Damaschin Ioanoviciu și a doșoarei Livia Rebreanu distinsa noastră poetă.

*

Sosită în capitală cătră mijlocul lunei Decembrie poeta Livia Rebreanu ne-a cetit — începând cu acele întrădevar preafumoase „Vise de Ajun“ — un șir întreg de preafumoase poezii cari sunt gustate cu atâta plăcere de întreg publicul românesc — participând cu un zel de admirat la toate ședințele noastre literare — având un interes atât de cald pentru orice manifestare literară a societății noastre. Ori de câte ori a fost rugată să ne cetiască — ne-a cetit cu multă bunăvoință! Dacă poeta Livia Rebreanu ne-a cazutatată multă mire sufletescă și de-atâtea ori de câteori i s-a cerut să ne facă, nu mi pot ascunde bucuria ce-o simt când mă gândesc că în schimb membrii societății încă s-au nuzuit după puțință să o încunjoare cu sinceră dragoste, să reliefeze nu numai aici în capitală dar pretutindenea pe unde au umblat în timpul vacanțelor, calitățile atât de marcate ale versurilor dsale.

Avem deci mângâierea de a fi cei dintâi cari i-am apreciat versurile așa după cum s'a și convenit, că am încunjurat'o cu acea înțelegere sinceră și caldă despre care însăși a mărturisit că i-a venit așa de bine și care îi va rămânea totdeauna o amintire plăcută și duioasă.

Societatea noastră însă nu și-a făcut decât o datorință și azi e mulțumită că și-a putut-o îndeplini pentru că și sufletele bune și cu calități atât de marcate au ceva folos, pot să-și îmulțescă energia în lupta ce o duc pentru ținta mare și nobilă ce o au.

Primească deci iubita noastră poetă sincera noastră mulțămită în fața întregului public românesc pentru momentele atât de multe, plăcute și neuitate, câte ni le-a cauzat în atâtea ședințe literare și întovărășească-i bunul Dumnezeu cu izbândă toate nuzuințele d-sale nobile și mari, ca să ajungă la acel „excelsior“ unde suntem siguri că va ajunge și de unde o rugăm să nu și uite nici atunci de căminul zmerit al studenției române die capitală. — Și fie asigurată și pe viitor de înțelegerea caldă și de interesul viu cu care îi vom urmări desfășurarea talentului d-sale poetic — de care legăm împreună cu toată obștea românească nădejdi atât de frumoase, mari și întemeiate. — Cu Dumnezeu și cu stăruință spre „Excelsior“.

*

Un alt membru care a avut partea leului în activitatea societății noastre este studentul în filozofie: Damaschin Ioanoviciu arhivar și vice-bibliotecașul nostru. S'a apreciat cu atâta căldură în decursul anului școlastic întreg stăruința de fier cu care s'a interesat și a lucrat acest entuziast încăpăinat și îndârjit, nu numai de mersul curent al societății ci și de trecutul ei precum mai ales de bazele noi cari sunt reclamate de viitor — pentru a ne creștea și avea o tinerime în adevăr ideală. Remarc aici pe lângă multele sale conferințe despre figurile mari ale trecutului nostru îndepărtat și apropiat, remarc cu deosebire: istoricul societății noastre pe baza cercetărilor d-sale făcute în decursul anului întreg și mai ales conferința d-sale în care și-a expus gândurile și planurile viitoare cari vor trebui să fie înaprute — începute de noi și continuate de urmași — pentru ca societatea „Petru Maior“ să devină o adevărată școală culturală care să satisfacă toate necesitățile sufletesti ale tinerimei noastre. Despre istoricul societății însemn aici că el va fi continuat și lucrat până în amănunte, iar „Noua credință“ — în care sunt cuprinse atât de bine ideile atât de sănătoase și atât de cuminiți ale acestui distins student — va fi publicată alături de un mănunchiu de lucrări interesante în: un album sau almanach și că acest album, dacă împrăjurările nu ne vor pune piedeci cari să ne zădărnicească planurile de azi — va apărea încă în toamna anului acestuia.

Atunci se va vedea că șirele aceste sunt o schișare prea numai în generalități a activității și spiritului ce a domnit în societatea „Petru Maior“.

Întâlnească-ne bunul Dumnezeu pe toți și în anul viitor la căminul drag pentru care vom lucra pe anul viitor cu o conștiință tot mai perfectă a îndatoririlor ce ni-le impune: rostul nostru al tinerimii în viața neamului nostru.

Și deo bunul Dumnezeu ca din sămânța aruncată anul acesta să răsărară roade trainice și bogate, precum și avem nădejdi atât de însuflețitoare ca așa va și fi.

La revedere cu bine fraților și înainte cu Dumnezeu!

August 1916.

Ovidiu Hulea.

Mari fraude la poșta română.

Din București se nunță:

Ziarul oficios „Viitorul“ apărut Joi seara publică următoarele:

Ziarele de eri dimineață, au vorbit despre niște mari fraude cari s'ar fi comis la poșta centrală. Adevărul este cu totul altul, deoarece aceste fraude n'au fost comise de cătră administrația poștei, ci în dauna ei. Iată cum stau lucrurile exact:

În anii 1914—1915 și 1916 administrația poștei române, a plătit d-lui Sindic al Bursei mai multe sume încasate din mandatele poștale pentru a fi achitate diferitelor administrațiuni streine.

Controlându-se această operațiune, s'a constatat azi că din sumele plătite, Sindicul Bursei nu achitase administrațiilor streine suma de 5.100.000 de lei, din cari vre-o 600.000 de lei încă din anul 1914.

Administrațiile streine, reclamă astăzi pe lângă sumele datorate și dobânzile pentru întârzierea plății.

Afară de aceasta, diferența de curs cerută de d-l Sindic al Bursei — pentru aceste sume, pe care printr'o adresă oficială afirmă că le-a plătit — este cu mult superioară cursului ce era în aceeași epocă pe piața Bucureștiului.

Așa bună oră din borderourile, prin care d-l Sindic cerea diferențele de curs s'au constatat că sunt exagerate cu aproape 15 la sută. Astfel, de vite cari se cumpărau pe piață în acel timp cu 104—106 sunt trecute cu 119—121 cek Paris, iar marca este trecută cu 136, preț ce nu a existat niciodată pe piață.

Față de aceste constatări, direcția poștelor a înaintat o plângere d-lui Procuror general, care anchetează faptul.

În interesul și în urma intervenției autorităților judecătorești, următorii funcționari telegrafo-poștali au fost suspendați:

D-nii Al. Mihalcea sub-director, C. Ștefănescu inspector și Costescu fostul șef al serviciului contabilității.

„Universul“, apărut Joi seară publică următoarele:

În chestiunea fraudelor de la poșta, judecătorul de instrucție Paul Ilescu, a găsit că este vinovat și sindicul Bursei d. Victor Flott. Marți, judecătorul de instrucție i-a luat un lung interogator rămânând să-l continue as-

azi. S'au dat telegrame la toate frontierele spre a fi oprit să iasă din țară. S'a lansat mandat de aducere.

Pentru Orfelinatul Uniunii fem. rom. din Ungaria.

Dna Margareta Dr. Comes (Mezörics) dăruiește din incidentul căsătoriei sale, în recunoștința pentru frumoasele principii și cunoștințe obținute ca elevă în Internatul Orfelinat, suma de 50 cor.

Di Octavian Petra paroh gr. or. rom. în Ibănești ne predă contribuțiile credincioșilor bisericii sale adunate cu discul, — pentru a ajutama orfanele neamului — răspunzând în cuvinte calde „la glasul care strigă”, în total suma de 70 cor.

Di Dr. Simeon Chețian avocat Agnita trimite cotizația sa pe anul 1916 10 cor.

Dna Iosefa Căciulă Blaj dăruiește drept cunună pe sicriul fiului său Dr. Nicolae Putilean suma de 20 cor.

Cu multă mângâiere cetim duioasele cuvinte ce ni se adresează; și chitând pe aceasta cale ajutoarele primite, exprimăm cea mai călduroasă mulțumită generoșilor contribuitoari.

Maria B. Baiulescu. presidentă.

ȘTIRI.

— 12 August n. 1916.

Militari distinși. Cu recunoștința și lauda prea înaltă au fost distinși căpitani: *Sever Gila* dela reg. 64, *Nicolae Ioaneș* și *Iosif Dejan* dela reg. 2 de inf. și locotenentul dela regim. 35 de obuziere de câmp *Liviu Turcu*. Cu *crucea de aur pentru merite pe funta medaliei de vitejie*: stegarul sanitar i. r. *Eugen Bunea* dela r. 31 și serg. în rez. *Dr. Carol Schottl* medic român dela reg. 63. Felicitări!

Un nou medic român în Brașov. Afliăm cu plăcere că D-l *Dr. Sever Benția*, medic practic și specialist în boale de piele și sexuale, s-a stabilit în Brașov. D-l medic *Dr. Benția* este frate bun cu d-nii: major *Pompeiu Benția*, căpitanul *Nicolae Benția* și locotenent *Brutus Benția*, distinși noștri ofițeri români.

Locuința medicului *Dr. Benția* se află în strada Castelului Nr. 70—72, etajul prim. Orele de ordinație dela 11—12 a. m. și 3—5 p. m.

Mort pentru Tron și patrie. Dela sergentul *Petru Borzescu* din reg. 50 de inf. care se află împreună cu mai mulți camarazi ai săi în spitalul din Șimleul-Silvaniei (Sălaj) primim spre publicare următorul duos necrolog:

† *Solomon Budoiu*, corporal (de origine din com. Boil. Oraștie, fecior de preot) în Reg. 31 de honvezi. a murit moarte de erou în 29 Iulie st. n. 1916, la oarele 10 din zi, în apropierea orașului Kovel (Rusia-Polonia), fiind lovit de o granată și murind la moment. A fost înmormântat cu mai mulți tovarăși de suferință pe o luncă cu iarbă verde. Distinsul erou a luptat neîntrerupt 2 ani de zile, fiind decorat în 3 rânduri pentru vitejiile prestate în fața dușmanului, — iar nemilosul glonte ce-l pândia îl răpi din mijlocul nostru și al fraților săi bravi, în etate de 23 ani, pe cari îl deplângem cu toții cari l-am cunoscut în viața militară și civilă.

Aducem la cunoștință pe această cale trista veste, dulcea sale mame, surori și frați, cari încă se află pe Câmpul de luptă, apoi tuturor rudelor, pretinilor și cunoscuților lui, că eroul soldat *Solomon* nu mai ieste cu cei vii, e la o viață mai bună mai fericită.

Dormi în pace eroule *Solomoa-ne*, că de-a Ta umbră dușmanii se tem!

Legat nou. Ni se scrie: Deputatul congresual al cercului *Ilia di Victor Tordășianu*, exactor arhidiecezan, în scopul eternizării memoriei neuitatului său părinte *Amos Tordășianu*, fost judecător și avocat, care de 53 ani își doarme somnul de veci în cimiterul din *Ilia mureșana*, întemeiază cu 100 cor. „*Legatul Amos Tordășianu pentru ajutorarea copiilor săraci din Ilia aplicați la meserii!*” Acest legat, asemenea celorlalte legate ale Reuniunii sodalilor români din Sibiu, să atașază la „*Fondul Episcop Nicolae Popea pentru masa învățăcelor-meseriași*” și va spori din donații pioase la logodne, la cununii, la botezuri, la cazuri de veselii, la înmormântări, pomene, la scăparea din primejdii etc. Legatul va primi și daruri în cerealii și alimente atunci când masa învățăcelor meseriași, de mult și de mulți dorită, ființă va lua.

La masa studenților „V. Onițu” au mai contribuit: „*Venețiana*”, instituit de credit și economii în Veneția — inferioară, ajutor anual 50 K. *Di Mihail Ganea*, paroh în Veneția-inferioară, ajutor 10 K.

Primească generoșii donatori sincere mulțumite. *Direcțiunea mesei studenților.*

Dar. Părintele *Ioan Ghișa*, preot în Răchita, a trimis 100 cor. pentru sporirea fondului, cu numele său și a soției sale *Maria*, administrat de școalele noastre. I-se exprimă călduroasă mulțumită.

Direcțiunea școalelor secundare române din Brașov.

„Dulce sau amar?” întrebă acum fiecare chelner din Viena pe oaspeții de cafeana la „*șvarț*”. Căci zahărul e scump, și unii oaspeți și-l aduc singuri, iar cafegiul se ajutăază cu o bucăciță de zaharină, cu care în locul zahărului îndulcește viața mușterilor săi — precum povestește „*Die Zeit*”.

Pentru orfelinatul românesc din Sibiu.

Transp. din Nr. 148 al G. Trans. C13941-98

Colecta d-soarelor: *Valeria Lazar* din Hălmagiu, *Octavia Popa* din Târnova și a d-lui *St. German*, teol. abs. făcută la petrecerea din Vața dela următoarele stim. persoane:

Cornel Lazar, ppresv. și familia 10 cor., *Cornel Magier*, teol. abs. și inv. 6 cor.

Câte 5 cor.: Familia *Popa*, paroh, *Const. Lazar* și soția *Valeria*, *Ioan Petrișor* paroh, dș. *Valeria Roman*, Dr. *Porsch*, pretore; *St. German*, teol. abs.

Câte 4 cor.: d-na *Elena Popescu*; Dr. *Păscuțiu* adv. Familia *Bodea* paroh 3 cor.

Câte 2 cor.: dna vād. *Paulina Popa*; *Beșan* prof. d-soara *C. Herbay*, d-na *Mărioara Ștefa*, N. *Ștefa*, paroh, *Dionisie Petrișor*, par. *Ovidiu* și *Minerva Popoviciu* paroh, *Oct. Tămășdan*, paroh, *A. Morariu*, Dr. *Pischi*, *Victor Stoicoviciu*, notar, *Kirinyi Iván* pretore, *Révész*, profesor, *V. Giurgiu* paroh, *Dueetreh* subloc. d-soara *Cornelia Bogoiu*, *Cornel Bașa*, *Alex. Cosma*, V. *Cătana* st. ped. *Sărinca Mariți*, *Delamarian Miklosné*, *Feier Const.* st. teol. *Caius Turic*, st. teol. *Ioan Cotuna*, teol. abs., *Ioan Valea*, inv. *Ioan Bulz*, dna *Paraschiva Mănație*, *Letiția Costea*, „*Masa partenerilor*”.

Câte 1 cor.: d-soara *Livia Feier*, d-soara *Mărioara Nișca*, *Delamarian*, d-soara *Cornelia Safta*, d-soara *Cornelia Pantoș*, d-soara *Ana Ivan*, d-soara *Ninuța Chișin*, d-soara *Victoria Péterffi*, d-ș. *Georgina Roșca*, *Maria Szendrey*, *Ioan Ștefa* paroh, *Nic. Vlad*, teol. abs. inv. *Iancu Lupu*, *George Indrieș* inv. *Câte 60 fl.*: *Ioan Safta* inv. penz. *Sabin Safta*.

Suma totală c. 13020

La olaltă C. 14072-18

Internatul școalelor din Brașov.

In internatul cel nou din Brașov se primesc elevii școalelor gimnaziale, reale și comerciale românești din această localitate.

Clădirea e impozantă, aproape de școală și are:

a) sale spațioase și luminoase de dormit (cu paturi de fier, cu somieră și saltea). b) sale luminoase de studiu. c) sale separate de mâncare (sufragerii). d) coridoare spațioase, închise, luminoase. e) conduct de apă (din izvoare de munte). f) local propriu de baie cu dușuri. g) încălzire centrală (calorifer). h) infirmerie (spital) în grădină. i) grădină mare cu pomi. l) cât mai curând: lumină electrică.

Elevii internatului capătă: a) hrană bună și igienică. b) sprijin la prepararea lecțiilor. c) baie. d) tratament medical. e) supraveghere, lăsându-li-se însă peste zi și libertatea cuvenită.

Internatul e proprietatea școalelor și bucătăria se conduce în regie proprie.

Taxa de 1 elev e 1000 cor. pe an și se plătește în 4 rate anticipative, eventual și lunar.

Condițiunile de primire. Cererea de primire se va da până în 15 Aug.

v. și va fi însoțită de următoarele acte: 1. ultimul testimoniu școlar. 2. act de naștere. 3. act de revaccinare (numai pentru elevii claselor I—IV. gimn. și reale). 4. atestat medical, că elevul e sănătos. 5. declarațiune legală, că părinții se supun normelor cuprinse în regulamentul internatului și admit în caz de proces competența judecătorei din Brașov.

Fiecare elev va aduce cu sine: 6 cămăși de zi, 4 cămăși de noapte, pantalon de baie. 6 ismene, 12 batiste. 12 părechi de ciorapi. 6 ștergare. 3 cearceafuri de pat. 1 plapomă cu nasturi. 3 cearceafuri de plapomă cu găuri pentru nasturi. 1 pernă de cap. 4 fețe de pernă. perie de cap, de dinți, de haine, de ghețe, peptene des și rar, săpun. 2 părechi de ghețe și pantofi de noapte. 6 șervete de masă și câteva cărpe de praf, chipiul și uniforma obicinuită la școalele noastre din Brașov. (Aceste se pot comanda după înscriere. Chipiul e obligat dela cl. III. în sus, iar uniforma dela cl. V.)

Toate aceste lucruri trebuie censemuate într'un inventar scris în 2 exemplare.

Părinții vor însemna cu arniciu roșu rufele și hainele, cosând pe ele numărul, ce se va da de-odată cu răspunsul de primire. Rufe defectuoase (sdrănțuite) nu se primesc.

Pentru asigurarea locului în internat se cere plățirea momentană a taxei pe una sau mai multe luni. Oriee epistole precum și banii se vor trimite la adresa: *Ioan Petrovici*, profesor gimnazial, *Brassó* (Brașov), Str. *Prundului 39*, care va da toate informațiunile și deslușirile necesare.

Ca să nu fie nimenea expus de a fi refuzat în timpul ultim, e bine ca cererea de primire sau cel puțin de prenotare, să se trimită cât mai curând!

Inscrierile și cursul se încep la școalele noastre în 1—3 Sept. st. v.

Direcțiunea internatului (Strada Prundului — Porond u. Nr. 39.)

Soldați!!!

Cumpărați „Cartea Soldatului II”, cea mai potrivită carte de citire în zilele aceste.

Se poate comanda la Tipografia A. Mureșianu Branisce & Comp. în Brașov (Brassó), pentru 40 fileri + 5 fileri porto.

Zecce bucăți, trimise recomandată, din „Cartea Soldatului II” costă numai 7 coroane.

Bibliografie.

Au apărut:
Biblioteca Semănătorul,

care merită să fie citită de orice Român. Conține tot bucăți alese, scrise de cei mai buni scriitori ai noștri din Ungaria. Un număr costă 40 bani, un număr dublu 80 bani.

Până acum au apărut următorii numeri:

- 1) *Frații, povestiri din războiu*, de *Al. Ciura*.
- 2) *Cuib de rândunică*, de *Victor Stanciu*.
- 3) *Din viața preotească*, de *Ion Agărbiceanu*.
- 4) *Din trecutul ziaristicii românești*, de *Dr. I. Lupaș*.
- 5) *Școală și educație*, de *Dr. Ion Mateiu*.
- 6) *La chestiunea industriei noastre*, de *Al. S. Iorga*.
- 7) *Însemnări pe răboj*, de *Ion Clotoșel*.
- 8) *Pitelea Găscariu*, de *Ion Barac*.

A apărut Nr. 5—6 dtn interesante revistă „*Drepturile Femeii*” cu următorul bogat sumar:

Eugenia de Reuss Ianculescu: Gândul meu. *Anastasia Dr. Stănculescu*: Saluti e gloria a te Italia. *Eugenia de Reuss Ianculescu*: Mulțumire D-lui Ștefan Warthanian. *Veturia Mileva*: Așa cum treci (Poezie). *Mia dela Ogrin*: Apelul societății Pacifiste. *Cato*: Ceva despre revistele feministe. *Veturia Marcovici*: Prejudecăți. *Eugenia de Reuss Ianculescu*: Scrisoane deschisă prietenului *Petru Vulcan*. *Dumpruh*: Pentru patrie (Nuvelă, traducere). *Lia-dor*: Visează (Poezie). *Eccaterin Luca*: Viața morală a popoarelor. *Jöhn*: Ce face aristocrația din Londra. *Cato*: Războiul Dilemă. *Tamar'A*: Nimic (Poezie). *Tamar'A*: Gândiri mărunte. *I. Costin*: Cooperativa din Gand. *Ada Seis-seanu*: Expoziția școalei de sericicultură. *Comitetul*: Activitatea societății Drepturile Femeii. *Din fuga Condeitului*. *Eugenia de Reuss Ianculescu*: „*In Amurgul vieții*” (roman, urmare.)

„Mângăia'i poporul!..”
Cuvântări bisericești de
Dr. Ioan Lupaș
și alți profeți din protopopiatul Săliștei „*Biblioteca Șaguna*” nr. 16—36.

Un volum de V+321 pg.
Se poate comanda dela *librăria arhidiecezană* din Sibiu (Nagyszeben) cu prețul de 2 cor., exemplarul broșat; iar cel legat în pânză 2 cor. 60 bani.

Cu căldura și bucuria omului convins că face o faptă bună, recomandăm tuturor oamenilor de bine procurarea și răs-pândirea, în cercuri cât mai largi, a acestei cărți de „mângăiere și întremare sufletească”.

Venitul ei curat intră în „*Fondul Șaguna*” menit de a răspândi scrieri folositoare în popor.

Prin noi înși-ne! Deviza: Labor omnia vincit.

BANCA GENERALĂ de ASIGURARE
SOCIETATE PE ACȚII în SIBIIU--NAGYSZEBEN.

Fondată în anul 1911 de toate băncile române din patrie.

Capital acționar Cor. 1,200,000.	Daune pătite Cor. 203,000
Reserve de capital „ 31,209.52	Reservele asigurațiilor „ 314-808

Primește asigurări asupra vieții după toate modalitățile, precum:

- 1) Pentru caz de moarte, cu plătire continuă de premii, sau odată pentru totdeauna;
- 2) Pentru caz de moarte asigurând două vieți;
- 3) „ „ „ „ cu plătire limitată de premii;
- 4) „ „ „ „ și viață, în toate combinațiunile:
 - a) cu plățirea capitalului asigurat odată,
 - b) „ „ „ „ în două jumătăți,
 - c) „ „ „ „ dublă a capitalului asigurat,
 - d) „ „ „ „ premiilor scăzând în mod constant,
 - e) „ „ „ „ progresiv,
 - f) „ „ „ „ rentă de invaliditate,
 - g) „ „ „ „ educațiune pentru orfani,
 - h) „ „ „ „ bătrânețe, — și
 - i) „ „ „ „ rebonificare de premii.
- 5) Asigurări de zestre și capitaluri de etablare pe termin fix, precum și tot felul de asigurări asupra vieții și de rente imediate sau amânate, etc. etc.

Primește asigurări contra daunelor de foc pentru

- a) edificii și mobilier,
- b) pașale economice,
- c) nutrețuri și produse agricole,
- d) magazine de lemne, lemne de foc în stânjini, păduri etc.
- e) stabilimente industriale, mori, mașini agricole, automobile et

Primește asigurări contra daunelor de furt prin efracție

- a) la bănci,
- b) prăvălii și ori-ce firme comerciale,
- c) case private, vile etc.
- d) asigurări contra daunelor de jaf etc.

Primește asigurări contra daunelor de grindină
precum și tot felul de asigurări cultivate indeobște.

Toate asigurările se pot contracta prin mijlocirea băncilor românești, a profeților, învățătorilor și a bărbăților de încredere din toate comunele, deasemenea la agenturile principale-recum și la Direcțiunea societății în

SIBIIU-Nagyszeben, edificiul „ALBINA”.
5—52

Antreprize de pompe funebre

E. TUTSEK.

Brașov, Strada Porții Nr. 3.
vis-à-vis de băcănă Steaua Roșie.

Recomand Onor. public la cazuri de moarte stabilimentul meu cu toate cele necesare pentru înmormântări mai pomnoase și mai simple **cu prețuri leftine.**

Depou de cosciuge de metal ce se pot închid he-metic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea proprie a **cosciugelor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejar.**

Depou de **cununi** pentru monumente și **pantlici** cu prețurile cele mai moderate.

Reprezentanță de monumente de marmură, cară funebre proprii cu 2 și cu 4 cai, precum și un **car funebru vândat pentru copii**, precum și cioclii.

Comande întregi se esecută **prompt și leftin** iau, asupra-mi și **transportari de morți înstrăinatate.**

La cazuri de moarte a se adresa

Telefon Interurban. 405. **E. Tutsek.**

Băcănie și cărcimă de închiriat,

In Cernatu poziție admirabilă pentru negustori local de băcănie și licența de cărcimă, deschisă de peste 30 de ani provăzută cu toate clădirile de lipsă în stare bine îngrijită, cu clientela stabilită, din cauza bătrânelor sunt a se închiria de urgență, eventual a se vinde din mână liberă.

A se adresa direct proprietarului:

Neagoe Giuglea comerciant Cernatu (Cernăfalu) Nr. 381 (Comitatul Brașov). 2—4

Nro. 191-1916
a. f. c. sc. d.

Publicare de licitare.

Hotelul „Rahova“ din Naszód de sub Nro conscripțional 64 dimpreună cu apertinențele și grădina în estensiune de 237 orgi pătrate se esarendează pe trei (3) ani începând din 1 Octobree 1916.

In acest edificiu se află în parter: coridor, 3 chilii, una cu lină, una cămară, în etagiu: 5 chilii, sub edificiu un celar.

In curtea de 302 orgi pătrate se află un șopru deschis pe stâlpi

de peatră, un grajd și una fântână.

Prețul de strigare e 2001 coroane.

Ofertele închise în cuvert și sigilate precum și ajustate cu vadiu de 200 coroane sunt de a se înainta la subscrisa comisune administrătoare în Naszód până în 1 Septembrie 1916 la 3 care după amiazi.

In oferte de a se face deche-rațiune, că oferentele cunoaște bine condițiunile de licitare și de contract și se supune acelora.

Dela comisuniunea administrătoare a fondurilor central școlar și

de stipendii din districtul Năsăudului.

Naszód la 3 August 1916.

Prezident: Dr Vasile Pahone
m. p. Secretar: Ir Ștefan Jarda
m. p.
1—2.

Avis.

Aducem la cunoștința On. public că am luat în primire dela Societatea de acții

Ferestreul cu abur din Brassó-Bertalan

și l'am pus în lucrare.

Primim comande pentru lăzi de lemn, pentru lemne de fag tăiate duse la locuință. Asortiment mare de material de lemnărie.

Cu toată stima
Ferestrei cu abur Brassó-Bertalan.
Strada Lungă Nr 212.
Telefon 248.

Atelierul nostru tipografic

precum și

Redacția și Administrația ziarului Gazeta Transilvaniei

se află în casele poprii din

Strada Prundului Nr. 15

(vis-a-vis de băile românești.)

Rugăm deci onoratul public românesc precum și vechea noastră clientelă să ne onoreze și în noul nostru local cu comenzile lor, cari vor fi executate prompt și la timp.

Comenzile se pot face și prin telefon, rugând în acest scop pe onorații noștri clienți să ne cheme la telefon.

Telefonu redacției și al tipografiei poartă numărul. 226.

Onorațiilor noștri cetitori le aducem la cunoștință, că ziarul nostru se află de vânzare în fiecare seară la orele 5^{1/2} la administrația ziarului nostru apoi la firmele din cetate: SERVATIUS (Târgul cailor), zarafia POP, firma EREMIAS-nepoții (Strada Hirscher) și la firma ROSENBERG din fostul local al „Gazetei Transilvaniei”, la tutungeria din colțul Bulevardului Rudolf --- promenada de jos

- In Alba-Iulia: la Damian Foltean
- In Bistrița: la F. Stolzenberg.
- In Blaj: la Librăria Seminarului.
- In Brad: la Librăria Minerva.
- In Brünn: la F. Irrgang.
- In Caransebeș: la firma Petru Lepa.
- In Cluj: la „Az Est“ hirlapiroda și trafica Jókaj.
- In Dej: la Mühlberg Jenő.
- In Dornavatra: la Ios. Münster.

- In Făgăraș: la Librăria Preda.
- „ Grödig: la Anna Azet.
- „ Lugoj: la Librăria Minerva.
- „ Mediaș: la G. A. Reissenberger.
- „ Orăștie: la Librăria Branga și Weisz Dezső.
- „ Praga: la M. Wltsek și Emilie Fassl.
- „ Săliște: la Dumitru B. Comșa.
- „ Sibiu: la tutungeriile Hermine Frank, Engber și L. Németh.
- „ Turda: la Librăria poporală.

Societatea în comandită Tipografia A. Muresianu - Branisce & comp.

Specialitate de apă minerală.

Isvorul MATILD din Bodok

este cel mai apreciat reprezentant al apelor minerale alcalice.

Apă minerală de primul rang

care amestecată cu vin este superioară celorlalte ape minerale.

Bentura de predilecție a cercurilor celor mai înalte sociale

care în urma conștiinței și îngrijirii conștiențioase și curate a izvorului, se preferă din partea medicilor apei minerale mondiale renumite Gieshübler.

Cel mai bun semn

contra falsificărilor a apei minerale MATILD este limpezetea absolută până la cea din urmă picătură.

Deposit principal a apei MATILD în Brașov la firma E. O. & L. THEIL, Strada gării Nr. 25. Telefon 364 se capătă în cele mai multe prăvălii cu ape minerale și în restaurantele mai de frunte.

Cu toată stima
Administrația izvorului, Iosef György,
Sepsibodok (Ardeal).

107—200.

ANUNȚURI
PRIMEȘTE
ADMINISTRAȚIA:

„Gazeta Transilvaniei”

CU PREȚURILE
CELE MAI
MODERATE

Cețiți și -
Răspândiți Gazeta Transilvanie.

VINURI.

vechi și noi de vândut.

Adresați-vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria (Világo) Petru Benea, căci Vă trimite numai vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate.

Vinuri vechi din anii 1913 — 1914

Vin alb	— —	2-20	2—
Rizling	— —	2-25	2-10
Roșu de Miniș	2-80		2-40

Vinuri noi din anul 1915.

Vin alb	— — —	1-60
Rizling	— — —	1-65
Šiller	— — —	1-80

Vinul se expediază cu rambursă dela 50 litri în sus sub îngrijirea mea proprie.

Vase dau împrumut pe timp de două luni.

Pentru calitatea vinului garantez.

Petru Benea

propr. și neg. de vinuri
Világos (Arad m).

3—48

ABONAȚI GAZETA
TRANSILVANIEI.